

Таким чином, аналіз класифікації регіонів свідчить про те, що всі вони характеризуються різним рівнем бюджетно-податкових надходжень та витрат і, відповідно, різним рівнем соціального розвитку. Серед цих регіонів є як і депресивні, до яких слід віднести переважно західні регіони (другий і третій кластери) так і ті, що мають високі показники розвитку. Це ще раз підкреслює необхідність проведення соціальної політики та забезпечення її належного фінансування в регіональному розрізі. Звісно, що на перший план щодо соціального забезпечення мають вийти депресивні регіони, що в подальшому дасть змогу в певній мірі підняти їх до належного рівня.

Вдосконалення механізму державного регулювання соціальної сфери має здійснюватись в наступних напрямках: регулювання соціальної допомоги та соціальної підтримки непрацевдатних і малозабезпечених громадян за рахунок державного і місцевих бюджетів; потребує законодавчого закріплення і питання щодо медичного страхування населення, що в подальшому дасть змогу фізичним особам відносити відповідні витрати до складу податкового кредиту; негайного вирішення проблем та відповідного законодавчого закріплення потребують питання, пов'язані із житловою політикою країни; встановлення прожиткового мінімуму на регіональному рівні; вдосконалення системи соціального страхування та пенсійного забезпечення.

Література

1. Боярчук Т. В. *Напрями удосконалення системи соціального захисту економічно активних верств населення в Україні // Вісник Технологічного університету Поділля. Т. 2. Економічні науки. – 2004. – № 3. – С. 42 – 46.*

2. Новицький В. С. *Податкове регулювання в системі інструментів соціально-економічного розвитку: питання методології // Фінанси України. – 2007. – № 10. – С. 60 – 73.*

3. Тищенко А. Н. *Экономический потенциал региона: анализ, оценка, диагностика: Монография / А. Н. Тищенко, Н. А. Кизим, А. И. Кубах, Е. В. Давыскиба – Х.: ИД «ИЖЭК», 2005. – 176 с.*

4. Шаульська Л. *Проблеми та напрямки формування концептуальних засад соціальної держави // Україна: Аспекти праці. – 2005. – № 1. – С. 41 – 47.*

Л.Є.Фурдичко

Національний університет «Львівська політехніка»

Л.О.Фурдичко

Державна податкова адміністрація у Львівській області

ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЇ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ОПТИМАЛЬНОГО РІВНЯ

© Л.Є.Фурдичко, Л.О.Фурдичко, 2009

Актуальність теми

Інфляція є багатогранним, складним процесом, який відображає всі основні проблеми і суперечності економіки будь-якої країни. Найбільше вона проявляється в систематичному перепоповненні каналів грошового обігу масою надлишкових грошових ресурсів, що веде до знецінення та додаткового перерозподілу національного доходу й національного багатства на шкоду населення.

Постановка проблеми

Зростання цін на вітчизняні та імпортовані товари, в першу чергу на енергоносії; доларизація економіки; вивезення капіталу за межі держави; стан платіжного балансу та збільшення зовнішнього боргу – ось ряд основних факторів, які визначають тиск на інфляційні процеси в Україні та в світі в цілому.

Викладення основного матеріалу

Оскільки у комплексі інфляційного процесу в різні часи і періоди окремі фактори цього складного процесу проявляють себе неоднаково, то в багатьох країнах визначення типу інфляції робиться на основі визначення провідного з них. Бурхливого розвитку інфляція набула у 20-ті роки.

Тоді ряд учених (Л.Крінцман, В.Базаров та ін.) шукали засоби протидії інфляції і їх зусиллями було розроблено модель початкового циклу інфляційного процесу [1, с.32].

Розвиток інфляційного процесу, як правило, проходить два етапи. На першому з них темпи знецінення паперових грошей відстають від темпів зростання паперової маси, тому дезорганізуючий вплив інфляції на виробництво, торгівлю, кредит і грошовий обіг ще не вповні виявляється. Тимчасово навіть може створюватись специфічно висока кон'юнктура, основою якої насправді є інфляція.

На другому етапі свого розвитку інфляційний процес різко прискорюється, темпи зростання суспільного виробництва починають відставати від знецінення паперових грошей, а інфляційне перепоповнення каналів грошового обігу стає вже очевидним [2,с.107-109].

Змінюючи нормативи резервів та ставки операцій рефінансування центральний банк країни зможе збільшувати (зменшувати) величину ліквідності комерційних банків і тим самим активно впливати на інфляційний процес. Світова практика свідчить, що для цього потрібно зняти всі необгрунтовані обмеження з безготівкових платежів та розрахунків і паралельно ввести граничні межі загального зростання грошової маси в обігу [3, с.93].

Рівень інфляції в економічно розвинених країнах і в багатьох країнах, що розвиваються, залишався досить помірним з початку 90-тих років (табл.1.1.).

Таблиця 1.1

Динаміка середньорічної інфляції в розрізі основних груп країн,2007-2012 рр. (прогноз МВФ)

Показники	Середнє значення за 8 років			2005	2006	2007	2008	Середнє значення за 4 роки 2009-2012
	1988-1995	1998-2004	2005-2008					
Світова інфляція	25,4	5,0	3,7	3,6	3,7	3,8	3,5	3,1
Економічно розвинені країни	3,7	1,9	2,3	2	2,3	2,3	1,8	2,2
Країни, що розвиваються та країни з новими ринковими економіками	65,2	9,3	5,3	5,6	5,4	5,3	5,4	4,2

Наочним у відношенні виявляється досвід економічно розвинених економік. Показовим у цьому відношенні може бути приклад Банку Англії, Національного банку Швейцарії або, наприклад, Резервного банку Австралії та Резервного банку Нової Зеландії, які встановлюють свої середньострокові інфляційні орієнтири на рівні, що не перевищує 2-3 % на рік (табл.1.2.) [4].

Таблиця 1.2.

Інфляційні орієнтири окремих центральних банків

Центральний банк	Інфляц.орієнтир/критерії цінової стабільності	
	показник	кількісні межі
Центральний європейський банк	Гармонізований індекс споживчих цін	Менше 2% у середньо-строковому періоді
Банк Англії	Індекс споживчих цін	2% за 12-міс.період (попередній орієнтир-2,5%)
Національний банк Швейцарії	Індекс споживчих цін	Менше 2 % на рік
Резервний банк Австралії	Індекс споживчих цін	2-2% на рік у середньо-строковому періоді
Резервний банк Нової Зеландії	Індекс споживчих цін	1-3% у середньостроковому періоді (попередній орієнтир – 0-3% протягом 12 місяців)

Проте така узгодженість не є свідченням коректності самих оцінок оптимальної інфляції. Характерним в цьому контексті виявляється сучасний досвід окремих країн – зони євро, чії економіки демонструють мінімальне зростання, хоча інфляція в них не перевищує у середньому 2-3 % на рік та узгоджується з оцінками його оптимального рівня.

Але не у всіх індустріальних економіках визначення інфляційних орієнтирів має такий обмежувальний характер. Так, Федеральна резервна система (ФРС) США, не скута жорсткими зобов'язаннями щодо утримання стабільних цін і допускає більш високі темпи їх щорічного зростання, ніж ЄЦБ: у 2001-2007 рр. вони становили в середньому 3,6 %, що узгоджується з висновками Є.Грошена, М.Швейдера, які оцінили оптимальний рівень інфляції на ринку робочої сили США у 3-4%.

За період незалежності України вітчизняна практика накопичила значний досвід управління інфляційним процесом. Були сформовані основні засади антиінфляційної політики в перехідній економіці та апробовані певні методологічні підходи до прогнозування та регулювання інфляції. За цей період вдалося подолати гіперінфляцію і забезпечити перехід на помірні темпи інфляції.

Особливістю регулювання інфляції в Україні в умовах стабільного економічного розвитку є те, що вона носить активний характер порівняно з умовами нестабільної економіки. Прогнозування інфляції є невід'ємною частиною її управління.

Висновки

Боротьба з інфляцією, її оцінка є одними із головних проблем державного регулювання, бо на цьому ґрунтується вся соціально-економічна, фінансова і банківська політика. З метою стримання інфляції та зменшення її негативних наслідків уряд держави здійснює антиінфляційну політику.

Список використаних джерел

1. Булавина О.А. Монетарні (грошові) фактори інфляції в процесі прогнозування інфляційних процесів в Україні // Вісник Тернопільської академії народн. господарства. – Тернопіль: Економічна думка. – 2000. - №1
2. Економіка і прогнозування / за ред. В.М.Геєць. наук.аналіт.журнал, К.: 1/2005.
3. Булавина О.А. Модель регулювання інфляції в умовах сталого економічного розвитку // Інформаційні технології в економіці, менеджменті і бізнесі: проблеми науки, практики і освіти: Зб.наук.праць. – К.: вид-во Європейського університету, 2002.
4. www.finance.org.ua

УДК 336.4

Я. І. Чабан

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ОПОДАТКУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

© Я.І. Чабан, 2009

Фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку території обумовлює не тільки напрям та найближчі перспективи її розвитку, а й довгостроковий поступ. Податкові надходження є основним джерелом фінансових ресурсів бюджету, а отже і основним інструментом прямого впливу на стан економіки регіону. Тому актуальним є комплексний аналіз основ державного податкового регулювання розвитку регіональної економіки, обґрунтування виділення податкових відносин як провідної ланки посилення впливу держави на ефективність економічних процесів і на цій основі розроблення рекомендацій щодо оптимізації державного податкового регулювання регіональної економіки.

Об'єктом дослідження є процеси фінансового забезпечення соціально-економічного розвитку території. Предмет дослідження – суттєві закономірності впливу податків на фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку території.

Хоча в Україні протягом 1995-2008 рр. спостерігаємо чітку тенденцію до зменшення питомої ваги доходів місцевих бюджетів у структурі доходів зведеного бюджету, все ж їх питома вага